

La Costa Blanca, per a creure cal veure

Un dels millors llocs per a prendre un bany al País Valencià és la Costa Blanca, la zona litoral de les comarques d'Alacant, batejada així per la blancor que segles enrere oferien vora mar els ametllers florits. Uns arbres que amb el pas dels anys han desaparegut i han estat substituïts per milers de xalets i apartaments. En aquestes cases hi viuen un fum d'habitants provinents d'arreu del món, però sobretot d'Europa. A més de les cultures pròpies, aquests nouvinguts han portat noves religions, cosa que ha representat una sotragada per a la preeminència catòlica, en davallada des del final de la Dictadura. Fa poc que es va inaugurar a Pedreguer (la Marina Alta) el Sakya Drogon Ling, el centre budista més gran d'Europa. A Altea (la Marina Baixa) és a punt d'obrir una església ortodoxa russa construïda amb materials portats directament dels Urals. I a Oliva (la Safor) hi havia previst d'instal·lar-hi un gran centre ecumènic.

Tres casos que parlen de la cruïlla de fe en què s'han convertit part de les comarques centrals del País Valencià. Aquesta part del territori, precisament,

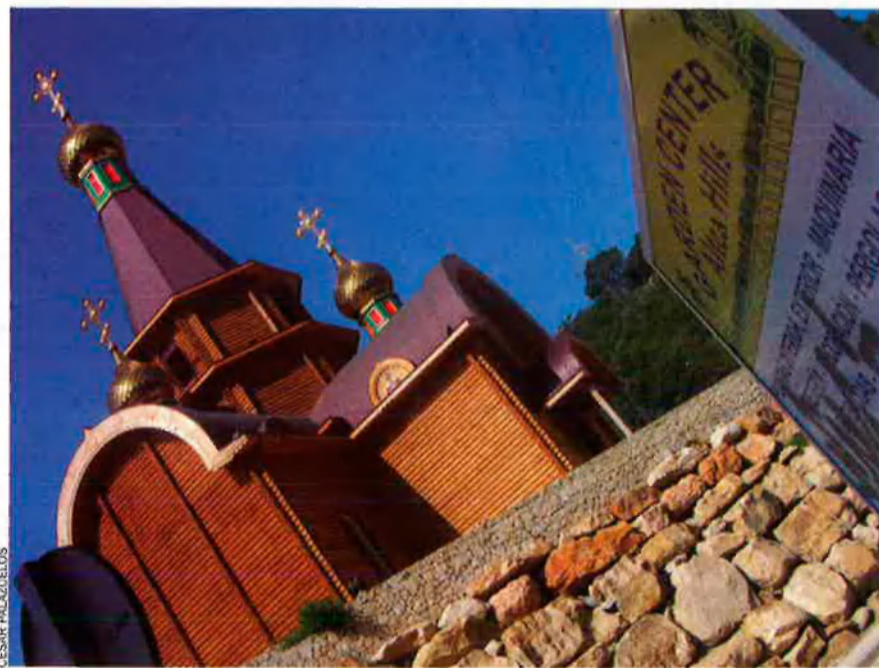
Noves religions de nous habitants han possibilitat l'assentament de nous llocs de culte. A la comarca de la Marina Alta s'ha obert fa poc el temple budista més gran d'Europa. A més, la primera església ortodoxa dels Països Catalans és a Altea, i a Oliva hi havia previst de construir-hi un gran centre ecumènic per a catòlics i protestants.

es diferencia de la resta del país perquè fins ara la majoria de la immigració hi ha estat europea i d'un nivell adquisitiu molt alt. Això explica, entre més coses, la instal·lació del centre budista gràcies a les donacions d'una fundació; la construcció de l'església ortodoxa amb elements d'or, i l'intent d'oferir un espai comú monumental per a catòlics i protestants. Tres exemples d'interculturalitat i de convivència de confessions ben diverses, una situació inimaginable vint anys enrere. En canvi, ara com ara, de mesquites no n'hi ha pas, a diferèn-

cia de molts altres indrets. Els milers de seguidors de l'Islam que viuen a la Marina s'han de conformar amb garatges i plantes baixes per a poder compartir la fe. Les possibilitats dels musulmans són molt allunyades dels grans palaus i les edificacions admirables; ells resen humilment. Són l'excepció en un indret on les religions, com els turistes i els residents, són benestants.

Budistes, ortodoxos, catòlics, protestants, musulmans... "La religió ha deixat de ser un assumpte d'estat, geogràfic, i s'ha globalitzat", comenta Martí Gelabert, catedràtic de la Facultat de Teologia de València. Per a Gelabert, és "normal i no representa cap problema" que els nouvinguts que arriben amb noves religions sota el braç "vulguen exercir el dret de disposar d'un lloc per al culte".

Potència energètica. Sakya Drogon Ling és el nom oficial que rep el centre budista de Pedreguer i que en concret s'adscriu a la nissaga Sakya del budisme Vajrayama tibetà. "El lloc va ser triat per la seua potència energètica", explica Beate Knabe, l'alemanya que fa de secretària del centre. Paradoxalment, la tria del punt per a situar-hi el temple es féu en una zona atapeïda d'urbanitzacions i coneguda com la muntanya de la Sella. De fet, el Sakya Drogon Ling és a la vora mateix de cases adossades, xalets i bungalows. Tanmateix, Beate assegura que "no s'hi sent res i hi ha molta tranquil·litat". L'elecció del lloc

Altea acull la primera església ortodoxa dels Països Catalans

El centre budista Sakya Drogön Ling, a Pedreguer, és un lloc de repòs espiritual i també una mena d'hotel.

fou decidida directament pels lames, el vist-i-plau dels quals és imprescindible en l'expansió de la religió budista arreu del món.

L'arquitectura és un dels atractius més importants del centre de Pedreguer, per la forma com l'edifici ha estat adaptat al terreny. Sobre un gran desnivell que se salva amb escales costerudes –i ascensors–, la construcció ha cercat el plaer de la vista. De les cambres estant es contempla la plana que va des de Dénia fins a Oliva, tota una antiga franja marjalenca coneguda ara com les Marines. Un paisatge que sobre el metre quadrat es paga a preu d'or i que és a l'abast de poques butxaques.

Ni drogues ni actes sexuals. La comoditat ha estat un dels elements més curats a l'hora d'aixecar el centre budista perquè, a més d'un lloc de repòs espiritual, també hi ha com una mena d'hotel. Són 32 cambres: individuals, dobles i per a grups. Qualsevol, independentment de la confessió, pot anar-hi a passar uns quants dies. Ara bé, hi ha certes normes que s'han de complir obligadament, com ara no prendre drogues, no fumar i no realit-

zar-hi actes sexuals. El centre Sakya Drogön Ling ofereix fins i tot menús per a dinar i sopar, vegetarians és clar. La combinació entre centre espiritual i lloc d'allotjament ofereix imatges d'allò més curioses. Per exemple, a l'extrem est de l'edifici, penjades d'uns fils, que són amarrats a uns pins, es mouen amb la brisa les típiques banderes budistes en què hi ha oracions escrites. Es deixen en l'aire perquè els consells que hi professen s'escampen pertot arreu i per a tothom. Però, com que no tot és resar, ben bé al costat, sobre uns altres fils, hi ha pinces d'estendre roba. El centre té servei de llavador, per cert.

Cruïlla de llengües. El Sakya Drogön Ling ha estat finançat mitjançant una fundació, si bé Beate Knabe no aclareix quant n'ha costat en total la construcció. Ara la fundació ja no hi és i el centre i totes les despeses es paguen amb donacions i quotes dels socis, "i ara per ara anem fent". La quota que paguen els membres és de 21 euros el mes. A hores d'ara hi ha uns 40 socis, de procedència diversa. "Hi ha gent de per ací, de València, d'Alacant i també alemanys, anglesos i holandesos", conta la

secretària. Una bona mostra d'aquesta interculturalitat sota una mateixa religió és el fet que l'encarregat de la gestió del centre és Joan Vidal, un ciutadà de la comarca. Però qui es fa càrrec de l'ensenyament de les doctrines Sakya és el lama Thupten Nyima, segon en la jerarquia d'aquesta confessió, que és una de les quatre branques budistes. El lama només parla tibetà, "tot i que sap un poc d'anglès", diu Beate, i quan fa alguna activitat un intèrpret el tradueix al castellà. "De moment, no hem pensat a traduir-lo al valencià, però supose que no hi hauria cap problema perquè hi ha bastants socis que el parlen", assegura la secretària del centre.

Més al sud l'idioma que se sent és el rus. És la llengua que parlen els obrers que aixequen l'església que serà la primera ortodoxa russa construïda als Països Catalans, tot seguint el model arquitectònic de les que hi ha a Rússia. El temple, que rep el nom de l'arcàngel Sant Miquel, és situat en una parcel·la molt propera a la carretera N-332, a Altea (a la comarca de la Marina Baixa), i dels inicis ençà ha esdevingut una atracció turística més de la zona. Hi ha molts curiosos que s'aturen a fer-hi fotografi-

es. L'espectacle s'ho val. L'arquitectura reproduceix una església ortodoxa del segle XVII amb tots els elements. Però, a més de la closca arquitectònica, el temple ortodox, amb planta de creu grega, és construït amb materials portats directament dels Urals i triats amb cura pel seu mecenes, el promotor immobiliari d'origen rus Mikhaïl Bosco.

Fusta originària de Rússia. Bosco és un dels principals constructors de la magna urbanització Altea Hills, que té l'entrada a pocs metres del temple. En comptes d'escollir formigó i rajola, materials predominants en el paisatge més proper, el promotor ha decidit que l'església s'ha de bastir amb fusta originària de Rússia. Per això, els homes que hi treballen són uns especialistes del seu país. Han estat triats especialment per a aquesta tasca. A més a més, a hores d'ara a València n'elaboren l'altar, amb gravats també provinents de Rússia. Però no tan sols això: al costat del temple es construeix una casa per al rector –l'església és servida per l'arxiprest Nicolai Soldatenkof, de la diòcesi de Corsun, dependent del Patriarcat de Moscou. I, a banda la llar del rector, s'hi aixeca un temple baptismal amb una bassa perquè els adults es convertisquen a la fe ortodoxa mitjançant la immersió de cos sencer.

L'emplaçament de l'església ortodoxa a Altea no és debades. Al poble hi ha una colònia important de ciutadans russos –com també n'hi ha a Torrevella (al Baix Segura) i al Poble Nou de Benitatxell (la Marina Alta)–, tot i que els feligresos del temple destaquen que també s'hi apleguen ucraïnesos, bielorussos o georgians. El terreny era propietat de l'ajuntament i el promotor Bosco l'aconseguí mitjançant una permuta amb una altra parcel·la seua. Ara bé, abans de fer l'operació va haver d'obtenir el vist-i-plau del rector catòlic del poble. Una vegada convençuts tots, les cúpules d'or, tradicionalment llunyanes, són més a prop que mai de la Mediterrània.

"La fe és lliure". La presència a la comarca de la Marina del centre budista i l'església ortodoxa no espanta el teòleg Gelabert, per bé que lamenta, des del punt de vista cristià, que no hi haja reciprocitat en altres bandes, "com ara

Les obres del centre ecumènic d'Oliva van quedar aturades gairebé des de bon començament, l'any 1998, tot i haver-hi esmerçat vora 5 milions d'euros.

l'Aràbia Saudita, el Marroc o Algèria". Martí Gelabert creu en aquest sentit que moviments com la Il·lustració han fet de la religió cristiana "una religió més oberta". Per al catedràtic de Teologia, la pluralitat de religions als territoris dels Països Catalans no és "ni una ingerència ni una competència", sinó "un fet". "La fe és lliure i si no és lliure no és bona fe", acaba.

A diferència de les experiències reeixides del centre budista de Pedreguer i del temple ortodox rus d'Altea, el centre ecumènic d'Oliva representa el fracàs en aquest tipus de projectes. L'any 1998 l'ajuntament d'aquest municipi de la Safor, governat aleshores pel PP, va acordar de cedir a l'Arquebisbat de València uns terrenys situats en una de les zones de més expansió turística del municipi, per a construir-hi l'edifici d'El Salvador. Un lloc projectat com un centre per a totes les religions cristianes, tot aprofitant que, "a més de la població d'altres confessions temporalment desplaçades, hi ha també importants nuclis de població resident, provinent de països de tradició no catòlica, en constant creixement", afirmava l'arquebisbe valencià, Agustín García-Asco, en 1999. L'arquebisbat volia aprofitar així la importantíssima presència de ciutadans europeus protestants que viuen de forma habitual a les comarques de la Safor i de la Marina i que no disposen de llocs on complir les seues obligacions.

4,8 milions llençats a perdre.

De l'espectacular projecte arquitectònic, pressupostat en 17 milions d'euros, només hi ha, ara com ara, una esfereïdora estructura de formigó i ferros rovellats sense cap mena de protecció ni tanca de seguretat. Això i poc més és el que s'ha fet de 1998 estant. Per aquesta raó, el govern municipal actual, format pel PSPV i el Bloc, a principi de l'any passat decidí de recuperar els terrenys per al municipi, atès l'incompliment de l'acord de construcció de l'edifici. Un centre ecumènic en què la Generalitat Valenciana ha invertit fins ara un total de 4,8 milions d'euros. De fet, el Consell dirigit pel president Francesc Camps ha denunciat l'Ajuntament d'Oliva perquè considera que la reversió de la superfície és injusta i, a més, pretén reprendre-hi les obres. Però els tribunals han donat la raó al consistori, si bé encara resten pendents dos litigis més, un amb l'Arquebisbat de València i altre amb la Fundació Tecsal, entitat que s'havia d'encarregar de construir el centre.

En acabar el recorregut es fa palès que d'opcions per a triar n'hi ha. Una altra cosa és que la conclusió més habitual siga fer-se'n creus, però això ja depèn de cadascú. Per tant, ara que ve el bon temps, no hi ha res més millor que agafar la tovallola i anar a prendre el bany. Per això i per a creure, la Costa Blanca és una bona destinació.

Cèsar Palazuelos